

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Historia USA		8.3.0796	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Historii Najnowszej Powszechnej			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Amerykanistyka	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Piotr Derengowski; dr hab. Anna Mazurkiewicz, profesor uczelni; Maciej Kalisz			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		9	
Wykład, Ćw. audytoryjne		Semestr 1:	
Sposób realizacji zajęć		Wykłady:	
zajęcia w sali dydaktycznej		30 godzin - uczestnictwo w zajęciach;	
Liczba godzin		20 godzin - samodzielne studiowanie literatury;	
Ćw. audytoryjne: 60 godz., Wykład: 60 godz.		przygotowanie do testu zaliczeniowego.	
		Razem: 50 godzin = 2 ECTS.	
		Ćwiczenia:	
		30 godzin - uczestnictwo w zajęciach;	
		20 godzin - samodzielne studiowanie literatury oraz	
		przygotowywanie prac pisemnych i prezentacji;	
		25 godzin - przygotowanie do kolokwium.	
		Razem: 75 godzin = 3 ECTS.	
		Semestr 2:	
		Wykłady:	
		30 godzin. - uczestnictwo w zajęciach;	
		20 godzin - przygotowanie do egzaminu.	
		Razem: 50 godzin = 2 ECTS.	
		Ćwiczenia	
		30 godzin - uczestnictwo w zajęciach	
		20 godzin - samodzielne studiowanie literatury	
		przedmiotu; samodzielne przygotowanie prac	
		pisemnych; samodzielne przygotowanie prezentacji.	
		Razem: 50 godzin = 2 ECTS.	
Termin realizacji przedmiotu			
2022/2023 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		angielski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
		Sposób zaliczenia	

<ul style="list-style-type: none"> - Analiza tekstów z dyskusją - Dyskusja - Metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny) - Praca w grupach - Wykład konwersatoryjny - Wykład z prezentacją multimedialną 	<ul style="list-style-type: none"> - Zaliczenie na ocenę - Zaliczenie (zal) - Egzamin
	<p>Formy zaliczenia</p> <ul style="list-style-type: none"> - egzamin ustny - wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja - egzamin pisemny z pytaniami (zadaniami) otwartymi - ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen częściowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru
	<p>Podstawowe kryteria oceny</p> <p>Student otrzymuje zaliczenie z ćwiczeń na podstawie:</p> <p>semestr 1: analizy tekstów źródłowych (reading journals) 30%; wyników testów częściowych (w tym z map regionu) 40%; realizacji projektów (dotyczących prezydentów USA oraz poszczególnych stanów) 20%; aktywnego uczestnictwa w zajęciach 10%</p> <p>semestr 2: analizy tekstów źródłowych (reading journals) 30%; wyników testów częściowych 40%; realizacji projektów (Presidents of the USA; American Personality) 20%; aktywnego uczestnictwa w zajęciach 10%</p> <p>Student otrzymuje zaliczenie z wykładu:</p> <p>po 1. semestrze - test zaliczeniowy z zadaniami otwartymi (na zal). Zakres: podręcznik, problematyka wykładu (sem. 1);</p> <p>po 2. semestrze - egzamin ustny (trzy pytania). Zakres: podręcznik, problematyka wykładu (sem. 2).</p>

Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się

zakładany efekt uczenia się	egzamin	kolokwia	wejściówki	analiza tekstów źródłowych	projekty	dyskusja
Wiedza						
K_W01	+	+	+			
K_W02	+	+	+			
K_W03	+	+	+			
K_W04	+	+	+			
Umiejętności						
K_U01				+	+	+
K_U02	+	+		+	+	+
K_U03	+	+	+		+	
K_U05				+	+	+
Kompetencje społeczne						
K_K01	+	+	+	+	+	+
K_K04				+	+	+

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Brak wymagań formalnych.

B. Wymagania wstępne

Brak wymagań wstępnych.

Cele kształcenia

Celem kursu jest zapoznanie studentów pierwszego roku z kontekstem historycznym niezbędnym do dalszych badań amerykańskich prowadzonych w ramach nauk humanistycznych. Po ukończeniu kursu, studenci powinni dysponować podstawową wiedzą z zakresu historii zachodniej hemisfery, a także uporządkowaną wiedzą szczegółową z zakresu historii Stanów Zjednoczonych. „Wstęp do historii USA” umożliwi studentom poznanie terminologii i podstaw warsztatu w obszarze badań historycznych. W ramach zajęć studenci nabędą podstawowe umiejętności w zakresie interpretacji i krytycznej analizy wybranych typów źródeł (pierwotnych i wtórnych), prezentacji wyników przeprowadzonych badań i merytorycznej dyskusji nad nimi.

Treści programowe

A. Problematyka wykładu:

W semestrze 1: Ameryka prekolumbijska i dziedzictwo kulturowe Indian amerykańskich; zderzenie kultur: kolonizacja hiszpańska. Kolonizacja brytyjska - wzorce, wyzwania, skutki. Stosunki pomiędzy kolonistami a rdzennymi mieszkańcami wschodniego wybrzeża Ameryki Pn. Migracje. Początki i rozwój niewolnictwa, "Middle Passage". Narodziny demokracji amerykańskiej – Deklaracja Niepodległości; Konstytucja, polskie akcenty. Zmiany terytorialne - zakres, konsekwencje. Procesy dekolonizacyjne w Ameryce Południowej. Andrew Jackson. Abraham Lincoln. Wojna secesyjna. W semestrze 2: "Narodziny globalnego mocarstwa. Rozwój i ekspansja Stanów Zjednoczonych w XIX i XX wieku". "Ponowne narodziny wolności": ideologiczne, polityczne, prawne, gospodarcze i społeczne konsekwencje wojny secesyjnej; powojenna odbudowa kraju – kształtowanie „państwa narodowego”; ropa i stal: magnaci amerykańskiego przemysłu – J.D. Rockefeller, A. Carnegie, J.P. Morgan; od emancypacji po prawa Jima Crowa – ukształtowanie systemu segregacji rasowej w USA. Przegląd głównych fal imigracyjnych do USA w XIX i XX w.; uwarunkowania prawne, czynniki wypychające/przyciągające, typologia migracji, skutki społeczne. „Żółta prasa” a „demaskatorzy” - amerykański system medialny na przełomie wieków: I.M. Tarbell, W.R. Hearst, J.Pulitzer. Katastrofy ekologiczne a troska o ochronę środowiska naturalnego w I poł. XXw. Przesłanki narodzin imperium: formy i obszary ekspansji, progresywnizm a ekspansja, „moralny imperializm” vs. „liberalny internacjonalizm”. Wojna hiszpańsko-amerykańska, relacje amerykańsko-kubańskie. Odstony amerykańskiego antykomunizmu, socjaliści a fale „czerwonej paniki” (Eugene Debs), amerykańskie sojusze i zaangażowanie na frontach I i II wojny światowej. Od „wujaszka Joe” po „imperium zła” – narodziny i ewolucja amerykańskiej doktryny powstrzymywania komunizmu. Konflikty i dylematy azjatyckie: Filipiny, Chiny, Korea, Wietnam. Walka o równouprawnienie ludności kolorowej w USA a procesy dekolonizacji na świecie. Amerykańskie kryzysy wewnętrzne lat 60. i 70.; mobilizacja mniejszości; 1968. Kryzys politycznego przywództwa – amerykańscy prezydenci od R.M. Nixona po R. Reagana. Amerykanie wobec przemian w krajach Europy Środkowo-Wschodniej. Supermocarstwo – perspektywy i zagrożenia.

B. Problematyka ćwiczeń

W semestrze 1: „Od kolonizacji po powstanie państw narodowych. Narodziny USA na tle historii regionu” Środowisko geograficzne; cechy charakterystyczne dla krajobrazu Ameryki Północnej (mapa fizyczna), mapy polityczne regionu (XVI-XIXw.), podział administracyjny Stanów Zjednoczonych (XXw.). Dyskusje wokół zagadnień szczegółowych, m.in.: „Nowy” świat? Początki osadnictwa (Chesapeake, Plymouth). Cechy charakterystyczne kolonizacji: hiszpańskiej, portugalskiej, angielskiej, francuskiej, holenderskiej. Początki niewolnictwa, handel transatlantycki (middle passage), rozwój kultury Afro-amerykańskiej i form oporu. Różnorodność plemion ludności rdzennej, uwarunkowania współpracy i przyczyny konfliktów z Indianami. „Hispanoameryka” a kolonie brytyjskie. Gospodarcze, polityczne, społeczne, kulturowe przesłanki amerykańskiej rewolucji. Wojna 1754/6-1763 a zmiany terytorialne w zachodniej hemisferze. Brytyjska polityka wobec kolonii w Ameryce Pn. Deklaracja niepodległości. Konstytucje stanowe. Dwie wojny o niepodległość USA. System polityczny, trójpodział i równowaga władz (checks and balances), Karta Praw. Zakup Luizjany, rewolucja rynkowa i „Boskie Przeznaczenie”. Powstawanie państw narodowych w zachodniej hemisferze. „Królestwo bawełny” i „szczególna instytucja”. Abolicjonizm (W.L. Garrison, F. Douglass, E. Potowski-Rose, siostry Grimke). Niewolnictwo a ekspansja terytorialna USA. Doktryna „suwerenności ludu”. „Meksyk nas zatruje” – przyczyny i skutki wojny z Meksykiem. Wojna secesyjna – drugą amerykańską rewolucją? Elementy warsztatu historyka: typy źródeł, elementy krytyki źródła, analiza i interpretacja (prace indywidualne). Konstruowanie bibliografii: przegląd zasobów bibliotecznych, m.in.: serwisy e-czasopism, serie wydawnictw źródłowych, efektywne i rzetelne wykorzystanie źródeł i opracowań dostępnych w internecie w pracy naukowej (projekty).

W semestrze 2: „Historia polityczno-gospodarcza USA po 1865 roku”. Dyskusje wokół zagadnień szczegółowych, m.in.: „Radykalna odbudowa” amerykańskiego Południa. „Łajdacy i Karierowicze” (Scallywags and Carpetbaggers). Od emancypacji po segregację rasową. Rewolucja przemysłowa i zmiany społeczne zachodzące w aglomeracjach miejskich i na prowincji, w tym wzrost znaczenia amerykańskiego Zachodu. „Wiek pozłacany”. Progresywnizm: plan reform w kraju. Aktywizacja społeczna i polityczna kobiet. Radykalizacja białych Amerykanów (WASP). Powiązania amerykańskiego przemysłu z polityką. Lata dwudzieste „Dekada bezprawia”. Odrodzenie w Harlemie, nowe prądy artystyczne, nowe koncepcje walki z segregacją (B.T. Washington vs. W.E.B. DuBois). „Czarny nacjonalizm”, Panafrykanizm, Garveizm. Wielki kryzys – reperkusje gospodarcze i społeczne, F.D Roosevelt, „Nowy Ład”, znaczenie rozwoju przemysłu zbrojeniowego (na potrzeby II wojny światowej) dla zażegnania kryzysu. Lata 50.: kontrasty w „społeczeństwie obfitości” (bieda, uprzedzenia, dyskryminacja, wykluczenie); strach przed komunistami (rozwój propagandy antykomunistycznej w kraju, zagrożenie nuklearne). Walka z segregacją rasową (Martin Luther King vs. Malcolm X). Prezydentura J.F. Kennedy’ego. Równouprawnienie mniejszości. Mobilizacja radykalnych grup społeczno-politycznych, brutalizacja życia publicznego. Odrodzenie konserwatyzmu: przemiany społeczne w latach 1968-1992. W poszukiwaniu nowej doktryny – od Clintona do Obamy. Interpretacja tekstów źródłowych (prezentacje indywidualne). Konstruowanie bibliografii: przegląd zasobów bibliotecznych, m.in.: serwisy e-czasopism, serie wydawnictw źródłowych, efektywne i rzetelne wykorzystanie źródeł i opracowań dostępnych w internecie w pracy naukowej (projekty).

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania testu zaliczeniowego oraz egzaminu):

Podręcznik:

semestr 1: E. Foner, Give Me Liberty! An American History, Vol. I (2nd or 3rd Edition)

semestr 2: E. Foner, Give Me Liberty! An American History, Vol. II (2nd or 3rd Edition)

A1. wykorzystywana podczas zajęć

A.1.1 - semestr 1: E. Foner, Voices of Freedom. A Documentary History, Vol. I: Thomas Morton, The Native Americans of New England (1637); Bartolomé de las Casas on Spanish Treatment of the Indians, from History of the Indies (1528); Father Jean de Brébeuf on the Customs and Beliefs of the Hurons (1635); A Micmac Indian Replies to the French (1677); Richard Hakluyt, an Argument for Colonization from A Discourse Concerning Western Planting (1584); Maryland Act Concerning Religion (1644); John Winthrop, Speech to the Massachusetts General Court (1645); The Trial of Anne Hutchinson (1637); William Penn, Pennsylvania Charter of Privileges and Liberties (1701); Nathaniel Bacon on Bacon’s Rebellion (1676); Complaint of an Indentured Servant (1756); Olaudah Equiano on Slavery (1789); Samuel Sewall, The Selling of Joseph (1700); Pontiac, Two Speeches (1762 and 1763); Virginia Resolutions on the Stamp Act (1765); Farmington, Connecticut, Resolutions on the Intolerable Acts (1774);

Thomas Paine, *Common Sense* (1776); James Chalmers, *Plain Truth* (1776); Exchange between Jewish Congregation of Newport, Rhode Island, and George Washington, on Religious Toleration (1790); The Right of "Free Suffrage" (1776); Noah Webster on Equality (1787); Liberating Indentured Servants (1784); Petition of Slaves to the Massachusetts Legislature (1777); Benjamin Rush, *Thoughts Upon Female Education* (1787); Benjamin F. Bache, *A Defense of the French Revolution* (1792-1793); Address of the Democratic-Republican Society of Pennsylvania (1794); Judith Sargent Murray, "On the Equality of Sexes" (1790); George Washington, *Farewell Address* (1796); Tecumseh on Indians and Land (1810); The Monroe Doctrine (1823); John Quincy Adams on the Role of the National Government (1825); Chief Sharrarish on Changes in Indian Life (1822); Appeal of the Cherokee Nation (1830); Frederick Douglass on the Desire for Freedom (1845); William Sewall, *The Results of British Emancipation* (1860); George Fitzhugh and the Proslavery Argument (1854); Letter by a Fugitive Slave (1840); The Lincoln-Douglas Debates (1858); Frederick Douglass on the Fourth of July (1852); Catherine Beecher on the "Duty of American Females" (1837); Angelina Grimké on Women's Rights (1837); Declaration of Sentiments of the Seneca Falls Convention (1848); South Carolina Ordinance of Secession (1860); Alexander H. Stephens, *The Cornerstone of the Confederacy* (1861); Samuel S. Cox *Condemns Emancipation* (1862); Frederick Douglass on Black Soldiers (1863); State Constitutions (<http://www.landofthebrave.info/state-constitutions.htm>); Four speeches of Ernestine Potowski-Rose – Speech at the Anniversary of West Indian Emancipation, August 4, 1853, Flushing, New York, pp. 147-152; Speech at the New England Anti-Slavery Convention: "All Free or All Slave", May 30, 1855, Boston, Massachusetts, pp. 187-193; Speech at the Thomas Paine Celebration: "Freedom or Slavery", January 29, 1861, New York, New York, pp. 291-294; Speeches at the National Convention of the Loyal Women of the Republic, May 14, 1863, New York, New York, pp. 304-310; all speeches are to be found in: *Mistress of Herself. Speeches and Letters of Ernestine L. Rose. Early Women's Right Leader*, ed. by Paula Doress-Worters (New York: The Feminist Press at the City University of New York, 2008); Frank Levstik, *The Civil War Diary of Colonel Albert Rogall*, *Polish American Studies*, Vol. 27, No. 1/2 (Spring – Autumn, 1970), pp. 33-79.

A.1.2 - semestr 2: E. Foner, *Voices of Freedom. A Documentary History*, Vol. II: "Colloquy with Colored Ministers" (1865); Petition of Committee on Behalf of the Freedmen to Andrew Johnson (1865); The Mississippi Black Code (1865); Robert B. Elliot on Civil Rights (1874); Chief Joseph, "An Indian's View of Indian Affairs" (1879); John Marshall Harlan, *Dissent in Plessy v. Ferguson* (1896); Ida B. Wells, *Crusade for Justice* (ca. 1892); Charlotte Perkins Gilman, *Women and Economics* (1898); John A. Ryan, *A Living Wage* (1912); *The Industrial Workers of the World and the Free Speech Fights* (1909); Margaret Sanger on "Free Motherhood," from *Woman and the New Race* (1920); André Siegfried on the "New Society," from the *Atlantic Monthly* (1928); *The Fight for Civil Liberties* (1921); Bartolomeo Vanzetti's Last Statement in Court (1927); Congress Debates Immigration (1921); Alain Locke, *The New Negro* (1925); Letter to Secretary of Labor Frances Perkins (1937); Franklin D. Roosevelt, "Greater Security for the Average Man" (1934); Norman Cousins, "Will Women Lose Their Jobs?" (1939); Frank H. Hill on the Indian New Deal (1935); W.E.B. Du Bois, "A Negro Nation within a Nation" (1935); Franklin D. Roosevelt on the Four Freedoms (1941); Henry R. Luce, *The American Century* (1941); Henry A. Wallace on "The Century of the Common Man" (1942); African-Americans and the Four Freedoms (1944); Justice Robert A. Jackson, *Dissent in Korematsu v. United States* (1944); The Truman Doctrine (1947); NCS 68 and the Ideological Cold War (1950); Walter Lippman, *a Critique of Containment* (1947); Joseph R. McCarthy on the Attack (1950); Henry Steele Commager, "Who is Loyal to America?" (1947); Richard M. Nixon, "What Freedom Means to Us" (1959); *The Southern Manifesto* (1956); Martin Luther King Jr. and the Montgomery Bus Boycott (1955); James Baldwin on Student Radicals (1960); The Sharon Statement (1960); Barry Goldwater on "Extremism in the Defense of Liberty" (1964); Lyndon B. Johnson, *Commencement Address at Howard University* (1965); The Port Huron Statement (1962); Paul Potter on the Antiwar Movement (1965); *Redstockings Manifesto* (1969); Barry Commoner, *The Closing Circle* (1971); Jimmy Carter on Human Rights (1977); Phyllis Schlafly, "The Fraud of the Equal Rights Amendment" (1972); James Watt, "Environmentalists: A Threat to the Ecology of the West" (1978); Ronald Reagan, *Inaugural Address* (1981); *American Neutrality and Entry into World War I (1914-1917) – Woodrow Wilson: U.S. Declaration of Neutrality (1914); Colonel Edward House and Sir Edward Grey: Conversations Regarding American Involvement (1915-1916); William Jennings Bryan: On American Loans to the Belligerents (1914); Secretary of State Robert Lansing: Letter to President Wilson Rejecting Bryan's Earlier Argument (1915); Walter Hines Page: Regarding American Protests against Maritime Warfare (1915); Woodrow Wilson: U.S. 'Strict accountability' Warning to Germany (1915); William Jennings Bryan: U.S. Protest Over the Sinking of the Lusitania (1915); Arthur Zimmerman: Note to the German Minister to Mexico (1917); Theobald von Bethmann Hollweg on the Prospect of War with the U.S. (1917); Woodrow Wilson: U.S. Declaration of War with Germany (1917); The Crash of 1929 (PBS) (<https://www.youtube.com/watch?v=ccNilnpvJg&list=PL2B5C48F8D1179BE7&index=1>); George Kennan's "Long Telegram": (<http://nsarchive.gwu.edu/coldwar/documents/episode-1/kennan.htm>); Was President Truman Responsible for the Cold War?, *Taking Sides. Clashing Views in the United States History since 1945*, pp. 26-49; Was Martin Luther King, Jr.'s Leadership Essential to the Success of the Civil Rights Revolution?, *Taking Sides. Clashing Views in the United States History since 1945*, pp. 202-223; Did Lee Harvey Oswald Kill President Kennedy by Himself?, *Taking Sides. Clashing Views in the United States History since 1945*, pp. 172-201.*

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
K_W01; K_W02; K_W03; K_W04 K_U01; K_U02; K_U03; K_U05 K_K01; K_K04	K_W01; K_W02; K_W03; K_W04 Student: - zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane zagadnienia stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu historii Ameryki Północnej (K_W01); - zna i rozumie w zaawansowanym stopniu podstawowe pojęcia, metody, narzędzia i techniki pozyskiwania danych właściwe dla dyscypliny historii, stosowane w badaniach zjawisk i procesów historycznych Ameryki Północnej (K_W02); - ma zaawansowaną wiedzę dotyczącą podstawowego aparatu pojęciowo-terminologicznego studiów amerykanistycznych z zakresu historii Ameryki Północnej (K_W03);

- ma wiedzę szczegółową dotyczącą wybranych zagadnień z zakresu historii Ameryki Północnej (K_W04).

Umiejętności

K_U01; K_U02; K_U03; K_U05

Student:

- potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje z różnych źródeł, dokonywać ich interpretacji, wyciągać wnioski, formułować wypowiedzi i przygotowywać wystąpienia ustne oraz prace pisemne w języku angielskim, dotyczące zagadnień historycznych z zakresu historii Ameryki Północnej (K_U01);
- potrafi interpretować, wyjaśniać i analizować genezę oraz przebieg procesów i zjawisk historycznych i społecznych w Ameryce Północnej posługując się ujęciami teoretycznymi, metodami, narzędziami badawczymi z zakresu historii Ameryki Północnej (K_U02);
- potrafi samodzielnie zdobywać i utrwalać wiedzę historyczną z zakresu historii Ameryki Północnej w sposób uporządkowany i systematyczny, przy zastosowaniu nowoczesnych technik pozyskiwania, klasyfikowania i analizowania informacji, zgodnie ze wskazówkami opiekuna naukowego (K_U03);
- potrafi brać udział w debacie dotyczącej historii Ameryki Północnej, przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich w języku angielskim (K_U05).

Kompetencje społeczne (postawy)

K_K01; K_K04

Student:

- jest gotów do krytycznej oceny zakresu posiadanej przez siebie wiedzy z zakresu historii Ameryki Północnej oraz uznaje znaczenie tej wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych (K_K01);
- jest gotów do aktywnego funkcjonowania w globalnym i zróżnicowanym kulturowo społeczeństwie; wykazuje się otwartością i tolerancją wobec innych kultur (K_K04).

Kontakt

piotr.derengowski@ug.edu.pl